

Cvičení v polní službě 75mm lehkého oddílu.

(Přeložili podplukovník Jan Pelikán a štábní kapitán
Karel Šafář.)*

Předmluva překladatelů.

Článek *Un service en campagne de 75mm par chef d'escadron Ricard*, uveřejněný v lednovém čísle francouzské *Revue d'Artillerie*, roč. 53 (1930), sv. 105, str. 24, podává klasickou formou cvičení v polní službě lehkého oddílu, a to od samého počátku jeho činnosti až do ukončení přípravy střelby. Tedy předmět velmi aktuální, zvláště v své druhé části.

Metodu zde použitou nelze doslova aplikovati na naše poměry: nejsme vybaveni dělostřelectvem do té míry, abychom mohli podporovati přibližovací postup jednoho pěšího praporu dvěma oddíly lehkého dělostřelectva; organizace lehkého oddílu francouzského neodpovídá organizaci oddílu našeho — v příkladě zvláště vystupuje rozdíl v sestavě průzkumného oddílu. U oddílu francouzského jsou to dva důstojníci — orientační a pozorovatel, na nichž spočívá veškerá tíha průzkumných prací. Náš oddíl naproti tomu je vybaven bohatěji. Všimněme si však, v jakém dokonalém souladu oba tyto důstojníci pracují.

Všimněme si dále vyspělé techniky rozkazové, dokonalé souhry jednotlivých orgánů oddílu, autority velitele oddílu, který dokonale ovládá svou věc jak po stránce taktické, tak, zejména, i technické, a odneseme si z tohoto cvičení mnoho poučení.

*) Poznámka redakce: Uveřejňujeme překlad práce mjr. Ricarda nejen pro hodnotu jejího obsahu, ale také proto, abychom ukázali svým spolupracovníkům, v jaké formě by nám byly vítány příspěvky pro Dělostřelecké rozhledy, dotýkající se jednotlivých článků našich služebních předpisů.

Očekáváme, že článek podnítí naše čtenáře k úvahám o aplikaci projednávaných zásad na naše poměry. Prosíme je, aby nám tyto úvahy napsali a zaslali k uveřejnění co nejdříve.

Jak červená nit táhne se celým cvičením příprava ke konečnému cíli — zasažení do boje střelbou, od těch kroužků na mapě, vyznačených oběma důstojníky průzkumného oddílu při jejich přípravě k průzkumu, až po vyřešení prvků střelby všech baterií několika ranami 1. baterie.

Voláme neustále po úspoře střeliva — nuže, zde je vzorný příklad, jak k ní pracovati. Nedospějeme k ní žádnými, často doporučovanými lacinými prostředky, nýbrž usilovnou a drobnou prací při výcviku, sledování a aplikaci nových metod, přípravou dělostřeleckého materiálu již v míru (zjištění d_1 , V_0 jednotlivých děl, srovnání děl v baterii a oddílu a p.), zlepšením mapového materiálu a jinými prostředky podobnými.

Oddíl v přibližovacím pochodu.

„Aby uvedl v dokonalý soulad (koordinoval) střelbu svých baterií, účastní se velitel oddílu při přípravě střelby tím, že se snaží uvést v soulad výkony svých podřízených.“ Objasníme si toto ustanovení předpisu na příkladě, při čemž budeme blíže studovati:

1. činnost jednotlivých orgánů velitele oddílu za průzkumu v přibližovacím pochodu, uvedení v soulad všech prací, kterých vyžaduje příprava ke střelbě;

2. accrochage oddílu.*)

Námět.

Divise v přibližovacím pochodu směrem na západ je zajištěna předvojem v síle 2 praporů v 1. sledu. (I./21. severně, I./8. jižně).

Pásma působnosti. Výchozí základna. Postupné cíle předvoje: viz přílohu 1.

Dělostřelectvo: Skupina, složená z děl. oddílů I./28. a II./28., pod velením plukovníka velitele děl. pluku 28 má za úkol podporovati prapor I./8., a to vždy nejméně jedním oddílem.

Situace v 6 hod. 30 min.: Předsunuté prvky I./8. přicházejí na čaru poledníku 482. Je slyšet již půl hodiny střelbu. Několik střel ráže 77 mm padlo na severovýchodní svahy Grand Hohekirkel.

Oddíl II./28. je v palebném postavení u koty 301 (sv. od Grand Hohekirkel); podporuje postup předvoje z 1. na 2. postupný cíl.

Oddíl I./28., který se počal přemísťovati v době, kdy oddíl II./28. zaujal palebné postavení, přichází do hotovostního postavení severně od silnice de Bitche u koty 295. Případná palebná postavení pro tento oddíl jsou vyhledána v blízkosti palebného postavení druhého oddílu.

Velitel skupiny je na svém SV. — 35.05.

*) Poznámka překladatele. Accrochage (akrošáž) baterie je výraz, který nelze jedním slovem přeložit do naší mluvy. Je vlastně přípravou ke střelbě; provede se zastrílením na jeden neb více vztažných bodů za tím účelem, abychom získali prvky pro další střelbu (přenosy), koeficient K a p.

Accrochage oddílu možno provést několika způsoby. Nejjednodušší způsob je využití výsledků accrochage jedné baterie pro střelbu obou ostatních baterií oddílu. To je také způsob použitý v daném případě, který je dále dokonale objasněn.

Situace dělostřeleckého oddílu I./28.

1. Předstunutý průzkumný oddíl skládající se: z orientačního důstojníka a pomocníka; z důstojníka pozorovatele a pomocníka; ze dvou ordonančních poddůstojníků a z několika jezdců, následuje pěchotu a je daleko od 2506.*) Od velitele oddílu dostal tento rozkaz:

„Vyhledati na východních svazích du Schnetz palebná postavení, z nichž by oddíl mohl podporovati postup od poledníku 480 až k 3. postupnému cíli; zanechati průvodce na okraji lesa 17.15. (Podle úmluvy nebude Schnetz překročen dříve než v 7 hod. 5 min.)“

2. Pochodový proud na okraji cesty (zpředu dozadu):

a) Spojovací důstojník a 6 jezdců, určených k vytyčení cesty, spojovací rotmistr oddílu; telefonní vozy oddílu; družina oddílu.

b) Velitel oddílu; styčný důstojník; ordonanční poddůstojník od každé baterie.

c) Velitelé baterií se svými družinami.

d) Telefonní vozy baterií.

e) Baterie (v pořadí 1, 2, 3) pod velením poručíka X. od okamžiku, kdy velitelé odjedou na průzkum.

Zahájení manévru: v 7 hod. — Čelní prvky praporu I./8 přejdou le Schnetz bez nesnází. Průzkumný oddíl přichází v 7 hod. 5 min. do prostoru palebných postavení. V 7 hod. 10 min. dostane velitel oddílu I./28. rozkaz od velitele skupiny tohoto znění: „Provedte předvídaná přemístění na Schnetz, odcházím na své SV. — 17.11.“**)

Rozkazy velitele oddílu:

1. spojovacímu důstojníku (s kterým předem studoval možné cesty k dosažení le Schnetz): „Jedte do prostoru palebných postavení vhodnou cestou, průvodce naleznete na 17.15. Vytyčte cestu pro baterie!“

2. velitelům baterií: „Průzkum!“

Přemístění oddílu.

V 7 hod. 10 min. odjíždí spojovací důstojník s personálem pro vytyčení. Dorazí kolem 7 hod. 25 min. do palebného postavení. Telefonní vozy oddílu a baterií následují, pokud nejdále mohou, klusem. Přijedou asi v 7 hod. 35 min.

Velitel oddílu, velitelé baterií a ostatní výše za b) a c) jmenovaní dorazí do palebných postavení asi v 7 hod. 20 min.

Baterie následují za telefonními vozy.

Studujme nyní události, které se přihodily v palebných postaveních od 7 hod. 5 min.

*) Zde i v dalším textu jsou označovány jednotlivé body čtyřmístným číslem. První dvojčíselná skupina značí úsečku x, druhá pořadnici y v hektometrech. Na kilometrové síti (viz připojenou mapu) jest označení v celých kilometrech.

**) Tento rozkaz byl dodán bezpochyby jezdcí. Kdyby byl velitel skupiny ve větší vzdálenosti, použil by patrně radiotelegrafie; rozkaz by převzal druhý oddíl (v palebném postavení), který by jej spojkou dodal veliteli prvního oddílu.

I. Počátek činnosti průzkumného oddílu.

Připomeňme si, co praví předpis o úkolu, který provádí průzkumný oddíl za přibližovacího pochodu: „Vyhledati palebné postavení, co možná v samé blízkosti pozorovatelný.“ Jak je třeba ustanovení „co možná v samé blízkosti“ správně rozumět? Abychom na tuto otázku odpověděli, zjistíme nejprve situaci. Je třeba, aby baterie mohly zahájit střelbu ihned, jakmile jsou děla v palebném postavení; z toho důvodu bude nezbytné, aby telefonní vedení spojující baterie s pozorovatelnami bylo uskutečněno v tom okamžiku, když baterie jsou k střelbě připraveny.

Po příchodu do palebného postavení v 7 hod. 5 min. uvažují důstojníci průzkumného oddílu takto:

Baterie mohou být právě na úrovni druhého oddílu, tedy asi 4 km od Schnetzu. Telefonní vozy, které, pokud mohly, jely klusem, získají tím před bateriemi na vzdálenost 4 km asi 10 minut. Počítáme-li pro zájezd do palebného postavení a zamíření děl s dalšími pěti minutami, budeme mít zhruba asi 15 minut času pro kladení linky, baterie — pozorovatelná. Pripustíme, že za 15 minut možno natáhnouti okrouhle 1 km drátu; bereme-li však v úvahu ztrátu času při vydávání rozkazů a vykládání materiálu, bude odůvodněno počítati s výkonem jen asi 500 m.

„Co možná nejblíže“ znamená tedy v tomto případě nejvýše 500 metrů.

(Kdyby byly baterie vzdáleny od Schnetz 8 km místo 4 km, bylo by právem možno počítati s tím, že se v daném čase vyloží 7 až 800 m vedení. „Co možná nejblíže“ by bylo v tomto případě nejvýše 800 metrů.)

Všeobecně nutno si vždy uvědomiti, že čím blíže bude pozorovatelná u baterií, tím výhodnější to bude (předpokládajíc, že pozorovatelná vyhovuje daným úkolům).

Předběžné práce průzkumného oddílu.

Přípravu k průzkumu provádějí důstojníci průzkumného oddílu. K ní náleží především studium mapy a studium terénu samého při každé příležitosti.

Orientační důstojník.

Orientační důstojník zjistil na mapě, že přijatelný polohový úhel krytu z palebných postavení, která hledá (předpokládáme, že oddíl má redukovanou náplň), má být při nejmenším 45-t, při čemž znamená záměrný úhel nejvyššího vrcholu krytu.

Označil si na mapě kroužkem všechny body, proti kterým se bude musit zvláště krýti, Bitche—Grand Otterbiel—Woustwillerberg.

Stejným způsobem si označil planimetrické body Schnetzu, kterých by mohl použít při rayonování nebo při polygonálním tahu; jsou to: křižovatka u koty 320, křižovatky 1319—1317, rohy lesů 1417—1515—1716 (bude-li je moci určitě zjistit).

V terénu jsou během postupu jeho úkoly tyto:

- a) Úkol hlavní: Dosáhnouti co možná nejrychleji Schnetz.
- b) Úkoly vedlejší. (Provede je jen tehdy, nebude-li jich provedení zdržovati příchod na Schnetz.)

1. Vyhledati palebná postavení v blízkosti druhého oddílu a prozkoumati veškeré vhodné prostory, které by během postupu mohly býti vzaty v úvahu pro případná palebná postavení.

(V našem konkrétním případě vyhledal orientační důstojník jedno palebné postavení blízko 44-07 [skryt proti západu asi 50' dle] a zaslal o tom hlášení veliteli oddílu. Zběžně prozkoumal palebné postavení východně od Petit Hohekirkel; obhlédl také palebné postavení východně od Schnetz, aniž jím projel.)

2. Při každé příležitosti snaží se zjistit na Schnetz planimetrické body, které si již dříve poznamenal pro event. topografické práce. (Tímto způsobem zjistil se severovýchodního svahu Grand Hohekirkel, že roh lesa 1716 lze dobře určit a že je vidět cestu, která podél tohoto lesa vede.)

Důstojník pozorovatel.

Důstojník pozorovatel zjistil z tvárnosti terénu podle mapy, že bude pravděpodobně třeba jíti dosti daleko po hřebenu západním směrem, aby viděl dvůr Hasard.

Tento poznatek oznámí orientačnímu důstojníku.

Dále si označí na mapě kroužkem různé body vhodné pro accrochage, které pravděpodobně později se své pozorovatelnosti uvidí; jsou to: křižovatky 8606—8616—8815, rohy lesa Grand Otterbiel, o samotě stojící dům Brunnenkopf, letecký hangar atd. . .

V terénu se snaží při každé příležitosti již nyní zjistiti prostor, který se mu později bude jeviti z pozorovatelnosti. Tak na př. při pozorování z Tombeau du Prinze, potom ze severovýchodní strany Grand Hohekirkel zjistil, že roh lesa 8615 bude moci přesně určit.

Způsoby postupu průzkumného oddílu.

Jak zařídit postup průzkumného oddílu? Odpověď na tuto otázku nezdá se snadná. Způsob postupu udává terén a situace.

1. Děje se postup na koni nebo pěšky? V našem případě jde o přibližovací pochod. Bylo by tedy nejlépe provést postup na koni tak daleko, pokud to vůbec je možné, a to přískoky, ve cvalu od krytu ke krytu. Přískoky pak voliti tak, aby dovolily každému z obou důstojníků splnit daný úkol.

2. Postupují tito dva důstojníci společně nebo odděleně? Také zde není možno udati žádné schema. Bylo by nejvhodnější, kdyby oba postupovali přískoky buď společně nebo alespoň tak, aby zůstali neustále ve spojení; na konci každého přískoku by se pak rozdělili k vykonání svých prací. (Pozorovatel by pracoval na hřebetě, orientační důstojník na svazích. Pozorovatel, jehož speciálním úkolem je sledovati taktickou situaci, uvědomil by orientačního důstojníka ve vhodném okamžiku o tom, že je třeba dále postupovati.)

Průzkum v palebných postaveních před příchodem velitele oddílu.

Průzkum má být proveden takovým způsobem, aby nebyl zbytečně prodlužován. Jak si při tom počínat? Tak jako výše, není ani zde možno dát nějaké schema. Metoda bude v každém případě výsledkem vzájemné dohody mezi oběma důstojníky se zřetelem na daný úkol:

„Nalézti palebné postavení, které by bylo co nejbližše pozorovatelné. Nalézti je rychle.“

Z tohoto úkolu vyplývá nutnost vzájemné shody mezi pracemi obou důstojníků a případné rozdělení prací, aby se ušetřilo času.

V našem případě by mohla býti vzájemná shoda asi taková:

Pozorovatel by dal orientačnímu důstojníku návrh, který by orientační důstojník přijal: „Viděl jsem, že hřeben není zalesněn, budu moci pravděpodobně zřídit na něm pozorovatelnu kdekoliv. Pojedu tam, abych to přezkoušel; po přezkoušení se vrátím a pomohu vám. Podle polohy palebných postavení, která zjistíte, určím potom stanoviště pozorovatelnu.“

Podle této dohody opustí pozorovatel při příchodu na Schnetz orientačního důstojníka a postupuje křovisky jižně od 320, zatím co orientační důstojník studuje prostor pal. postavení východně od 320. Když zjistí, že tento prostor je převyšován Woust Willerbergem, vrátí se k orientačnímu důstojníku, který se zatím rozhodl provést průzkum na severním okraji plateau.

Jezdci, kteří je doprovázeli, byli zastaveni původně u křoviska 17.05; nyní dostanou rozkaz, aby se přemístili ke křovisku 1416. Jeden z nich vystřídá průvodce u 1715, který tam byl ponechán, aby veliteli oddílu ukázal prostor, kde důstojníci pracují.

Opodál 1315 našel orientační důstojník jedno vhodné palebné postavení pro baterii, pozorovatel u 1417 druhé. V 1217 našel pak orientační důstojník třetí. Severně od plateau je tedy palebné postavení pro celý oddíl. Důstojník pozorovatel vrátí se na hřeben, aby tam určil pozorovatelnu.

Orientační důstojník, který zůstal v palebném postavení, snaží se posunouti dopředu palebné postavení baterie u 1417. Nezdaří se mu to, protože prostor, který by snad vyhovoval, nemá dostatečný skryt. Ihned potom zajímá se o příjezdy do palebných postavení a provede průzkum cesty, která prochází kotou 296.

S mapou v ruce snaží se nyní určit v terénu planimetrické body, které si před příchodem do palebného postavení vyznačil kroužkem. Křížovátku 1317, jakož i roh lesa 1417 určí velmi přesně. Naproti tomu zjistí dvě cesty, které na mapě nejsou vyznačeny. Poté určí body, které by mohl udati jako základní: bílá tyč (přibližné souřadnice 1217) pro baterii levou, strom v rohu lesa (1417) pro baterii střední. Kolík, který sám zarazí (1315), pro baterii pravou.

Mezi tím našel důstojník pozorovatel dobře skrytou pozorovatelnu nedaleko od 1218, o čemž zpraví orientačního důstojníka: „Jsem u 1218, příchod ke mně lesem.“ Potom určí neviditelné pro-

story: východní svahy Petit Otterbielu. Možná, že tyto svahy bude vidět ze severních svahů Petit Hohekirkel. Ze všech sil se snaží potom určit v terénu vztážené body pro střelbu, a to tím, že postupně zkoumá body předtím na mapě kroužkem označené: hangar — dobře vidět, křížovatka 8606 — skryta stromy, 8815 a 8916 — nelze přesně určit, rohy lesů — přijatelné, Brunnenkopf — je vidět. Podle potřeby užije k zjištění těchto bodů úhloměrného přístroje, kterým by s výhodou mohla býti úhloměrná busola, je-li po ruce.

Pak začne hned pořizovat panoramatický náčrtek, v němž co možná označí význačné body souřadnicemi (viz přílohu 2.).

... Je 7 hod. 25 minut. — Velitel oddílu přijíždí do prostoru palebných postavení.

Jak je z toho, co bylo uvedeno, vidět, žádáme od personálu průzkumného oddílu, zvláště od obou důstojníků, veliké úsilí v krátkém čase; z tohoto důvodu je nutné, aby tito důstojníci byli co nejlépe vycvičení a aby velitel oddílu mohl na ně plně spoléhat. Svěřuje jim těžký úkol, jehož splnění vyžaduje nejen vytříbeného smyslu pro terén, ale i značného tělesného výkonu a schopnosti rychlého usuzování a rozhodování. Zdá se nám vhodné zmíniti se při této příležitosti o snaze, která se někdy vyskytuje, použití k průzkumu jednoho z velitelů baterií. Tato snaha nemůže však býti uplatňována všeobecně již proto, že se vyskytnou případy, kdy velitelé baterií musí zůstat u svých jednotek. Avšak v situacích, podobných těm, o kterých právě uvažujeme na tomto místě (zvláště pak na počátku války), je možno počítati s tím, že jakmile baterie opustí palebná postavení, z kterých původně podporovaly předvoj, jeden z velitelů baterií by mohl být poslán vpřed; dorazí na Schnetz v stejném čase jako předsunutý průzkumný oddíl.

Proti tomuto použití velitele baterie můžeme míti námitku. Co se na př. stane, dostane-li oddíl, který je shromážděn v místě, kam jsme jej na počátku tohoto cvičení umístili, rozkaz, aby prodloužil činnost druhého oddílu, místo aby provedl přesun na Schnetz?

Odpovíme tím, že vpřed vyslaný velitel baterie sám a nejdříve upozoruje změnu bojové situace, která si vyžádá též změnu úkolu oddílu, a že bude mít proto dosti času, aby dorazil k své jednotce ještě před tím, než jeho jednotka vjede znovu do palebného postavení.

II. Průzkum velitele oddílu.

V 7 hod. 25 min. dorazil velitel oddílu k průvodci, který byl průzkumným oddílem zanechán u 1715. Tento průvodce mu ukáže prostor, kde opustil orientačního důstojníka.

Velitel oddílu s veliteli baterií a s jejich družinami vyhledají orientačního důstojníka. Ten jim ukáže vyhlédnutá palebná postavení. Velitel oddílu a velitelé baterií jimi rychle projedou. Dost možná, že se velitel oddílu otáže, nebylo-li by možno postavení baterií více vyrovnati; když dostane zápornou odpověď, rozhodne se takticky.

„První baterie vpravo — druhá baterie ve středu — třetí baterie vlevo. Hlavní směr — směrník 4800.“

Potom se otázce orientačního důstojníka na jeho návrhy stran přípravy k střelbě.

„Mohu udati pro každou baterii základní bod, získaný rayonováním deklinovanou úhloměrnou busolou; při tom budu vycházeti od křižovátky 1317. Přesnost 100 až 200 m. Trvání práce asi 10 minut. (Stejný postup topografických prací pro všechny tři baterie.)

Potom bych mohl provést krátký polygonální tah mezi křižovátkou 1819 a 1513... Přesnost 100 m, trvání práce asi půl hodiny. Velitel oddílu na podkladě těchto návrhů rozhodne: „Pro začátek mně stačí rayonování. Co navrhuje stran směru?“

„Mohu určit směr deklinovanou úhloměrnou busolou. Přesnost 5—10 dc. Trvání 5 minut.“ (Stejnorodé topografické práce pro všechny tři baterie.)

„Souhlasím. Jakmile vám to bude možno, vypracujte ihned plán palebného postavení oddílu.“

Potom se obrátí ke spojovacímu důstojníku s rozkazem, aby zřídil SV. oddíl vpravo od palebného postavení oddílu.

Pravděpodobně se při té příležitosti zeptá orientačního důstojníka, nejsou-li v blízkosti oddílu některá SV. pěchoty. V kladném případě poslal by tam styčného důstojníka, aby je vyhledal.

Orientační důstojník ukáže potom velitelům baterií předvídané základní body a udá jim jejich přibližné souřadnice. Pak ihned započne spolu s pomocníkem provádět potřebné topografické práce.

Velitelé baterií pokračují v průzkumu svých palebných postavení, a jakmile to okolnosti dovolí, přikročí k průzkumu z pozorovatelny. Nebudeme dále sledovati jejich činnost, pamatujíce si jedině, že dx a dy řídících děl vzhledem k základnímu bodu bude zjištěno rayonováním deklinovanou busolou. Všechny úhloměrné busoly oddílu byly před nedávnem deklinovány orientačním důstojníkem na deklinační stanici.

Velitel oddílu přijel mezitím na pozorovatelnu. Tam mu hlásí důstojník pozorovatel výsledek svých prací:

„Naše pásmo se prostírá od Bitché až po Petit Otterbiel. Vidím, jak vlastní pěchota vycházela asi před 10 minutami z křovisk západně od dvorce Rochat. Vyhovující vztažné body pro střelbu: Brunnenkopf—letecký hangar. — Méně vhodné: rohy lesa na Grand Otterbiel a Petit Otterbiel. Odtud není vidět v našem pásmu terén před Petit Otterbiel; je možné, že jej bude vidět zleva od Schnetzu.“

Na to odpoví velitel oddílu: „Prozkoumejte pozorovatelnu v tomto prostoru a oznamte stanoviště této pozorovatelny 3. baterii.“ Zcela jistě k tomu ještě dodá: „Neviděl jste v tomto prostoru nějaká SV. pěchoty?“ Dostane-li kladnou odpověď, postupuje, jak výše uvedeno.

Velitelé baterií přijdou na pozorovatelnu k veliteli oddílu. Velitel oddílu dá jim tyto rozkazy:

„Pásmo působnosti 3. baterie na sever od čáry Schnetz—Grand Otterbiel.

První baterie jižně od udané čáry.

Druhá baterie celé pásmo.

Vztažný bod velitele oddílu: vrchol leteckého hangaru. Počnete podle okolností ihned accrochage.*)

První baterie: Letecký hangar.

Druhá baterie: Brunnenkopf.

Třetí baterie: Zásek lesa 8321.

Velitel první baterie spojí se přímo s pozorovatelnou velitele oddílu, která bude zde. Sám zůstane na pozorovatelně. Velitel 3. baterie vyhledá a zřídí pozorovatelnu na západních svazích Petit Hohekirkelu s výhledem před Petit Otterbiel. Spojí se telefonicky a sám zůstane na pozorovatelně.

Velitel druhé baterie zůstane v palebných postaveních. Spojení s pozorovatelnou proveďte přes SV. oddíl. Meteorologická zpráva: H-760 — vítr 10.5 — teplota 18° C.***)

Velitel oddílu zabývá se nyní ochranou pro boj zblízka.

První baterie působí od okolí pozorovatelný až po západní svahy Schnetzu.

Druhá baterie na severní okraje lesa blízko pal. postavení.

Třetí baterie na okraje lesa jižně od Petit Hohekirkel.

Tyto úkoly převezmou kulometry oddílu, které mimo to dostanou za úkol ochranu předsunutého průzkumného oddílu.

Je-li nablízku nějaké SV. pěchoty, vzdálené přibližně 500—600 m. zjedná s ním velitel oddílu styk buď osobně nebo styčným důstojníkem, aby se orientoval o situaci a oznámil své SV.; opustil-li za tím účelem pozorovatelnu, vrátí se ihned, jakmile padnou první rány jeho baterií. Na pozorovatelně najde již plán palebných postavení oddílu; později dostane též údaje o možnostech střelby svých baterií, které zaznamená do mapy (hluché prostory). Zašle potom souhrnné hlášení o možnostech střelby a pozorování oddílu svému veliteli skupiny.

*) Předpokládali jsme, že situace dovoli accrochage. Za jiných okolností bychom byli nuceni sáhnouti k piketáži terénu. V našem případě nedostal oddíl po zaujetí palebných postavení dosud žádný cíl. Planimetrie celého pásma působnosti je velmi bohatá. K dispozici máme dobrou mapu.

**) V tomto krátkém rozkaze jest skutečně v zárodku veškeré pozdější taktické použití střelby oddílu:

a) Rozdělení a přidělení pásma působnosti. Křížová palba pro dosažení podélné střelby do údolí mezi Petit Otterbiel a Woustwillerberg. Jedna z baterií jest určena pro celé pásmo, jsouc schopna v čas potřeby ihned zesílit palbu té neb oné baterie.

b) Použití velitelů baterií. Dva velitelé baterií jsou na pozorovatelnách. Každý z nich potvrzuje polovinu pásma působnosti oddílu. Velitel 2. baterie určené pro celé pásmo oddílu zůstává v palebném postavení. Tato baterie může provést střelbu s pozorováním z letadla nebo z balonu, aniž je to souvislému pozorování pásma oddílu a provádění potřebných paleb na závalu.

c) Accrochage. Začne se ihned, jakmile to okolnosti dovoli, a použije se při tom signalisace pažemi, není-li telefonického spojení dosud dosaženo. 1. baterie má k rychlé accrochagi podmínky nejpriznivější. Prvky, které získá, budou co možná ihned oznámeny druhým bateriím pro přenosy střelby.

III. Průzkum spojovacího důstojníka.

Jakmile přijde spojovací důstojník do palebného postavení (asi okolo 7 hod. 25 min.), vystřídá svým jezdcem (spojkou) průvodce zanechaného průzkumným oddílem. V blízkosti této spojky vyhledá rychle event. hotovostní postavení pro telefonní vozy, skryté před pozemním a leteckým pozorováním. Tamtéž zanechá většinu spojek, která mu ještě zbyla. Vyhledá orientačního důstojníka a najde u něho velitele oddílu, který mu, jak jsme již předtím viděli, určí prostor pro SV. Zároveň také slyšel, v kterém směru bude pozorovatelná.

Pošle velitele spojek, kterého vzal s sebou, k telefonním vozům, aby je přivedl do prostoru SV.; vyhledá SV., v jeho blízkosti určí stanoviště telefonních vozů, skryté před pozemním i leteckým pozorováním. Tam se telefonní materiál bez dalších rozkazů složí. Zatím udá spojovací důstojník stanoviště pozorovatelný telefonnímu poddůstojníkovi (na koni). Tento poddůstojník provede nutný průzkum pro stavbu telefonního vedení, pozorovatelná—SV. a pak se vrátí na SV. a započne ihned stavbu tohoto vedení. Po skončení této práce zůstane na pozorovatelně.

Mezitím zřídí poddůstojník radiotelegrafickou anténu, aniž vyloží vyznačovací terče. Je-li SV. skupiny nablízku, vyhledá je telefonní rotmistr a zřídí spojení. Zatím co se provádí stavba telefonních linek oddílu, zaslali velitelé baterií rozkazy pro své telefonní vozy, o kterých je jim známo, že je najdou u spojky, zanechané předsunutým průzkumným oddílem. Telefonní družstva zřídí linku baterie—SV. oddílu. Ihned potom se spojí první baterie se svou pozorovatelnou, později pak baterie třetí.*)

IV. Sestavení plánu oddílu.

Tento plán má udávati na orientovaném stolku co možná nejpresnější vzájemné postavení všech 3 řídicích děl.

Aby jej sestavil, použije orientační důstojník k vypracování tohoto plánu souřadnic řídicích děl, které velitelé baterií určili na základě souřadnic základních bodů, orientačním důstojníkem určených. Velmi často, hlavně však tehdy, bude-li oddíl pohromadě, jako tomu je v našem případě, vypracuje orientační důstojník oddílu tento plán vlastní topografickou prací. Staničí na př. na křižovatce 1317; souřadnice řídicích děl dostane deklinovaným rayonováním.

V každém případě zaznamená na měřický stolek stanoviště všech 3 děl a zjistí dx a dy řídicích děl 2. a 3. baterie, vzhledem k řídicímu dělu 1. baterie.

Tak dostane prvky svého plánu. K vypracování může použiti metody označené naukou o střelbě pro porřízení plánu baterie.

*) Toto schema telefonního spojení nemá v sobě nic absolutního. Tak v našem případě, kdy SV. je v pravém boku oddílu, mohlo by se zříditi spojení také tak, že by se třetí baterie spojila s druhou, druhá s první a tato se SV. oddílu.

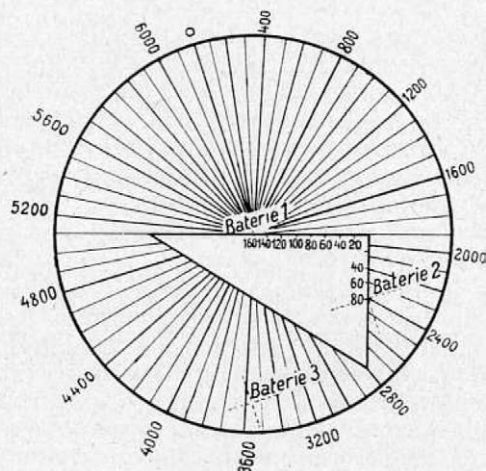
V každém případě určí spojovací důstojník schema, podle něhož se spojení provede (spojovací plán), ovšemže v zásadní shodě s velitelem oddílu.

Dáváme však přednost postupu npor. děl. Saint-Loubert-Bie, který níže uvádíme.

Na měřický stolek vyneseme předem větrnou růžici, rozdělenou po 100 dc a označenou směrníky. Středem je vždy stanoviště řídicího děla vedoucí baterie.

Větrná růžice pro koordinaci střelby oddílu podle npor. děl. Saint-Loubert-Bie.

Plán oddílu.

Příklad: Baterie 2: $dx = +135$
 $dy = +135$

Baterie 3: $dx = -75$
 $dy = -215$

Známe-li dx a dy ostatních řídicích děl proti tomuto dělu, můžeme stanoviště těchto děl vynést (linie 0-3200 jest osa y). Vynesení se provede v měřítku 1:1000 nebo 1:2000, podle toho, jakou plochu pokrývá oddíl. Kromě toho je zapotřebí ještě trojúhelníkového pravítka, jehož dvě hrany pravého úhlu jsou opatřeny centimetrovým dělením.

Předpokládejme, že byla 2. baterií provedena střelba do směru, jehož směrník je 5100. Zjistíme pro tentýž cíl opravy prvků, jež odpovídají vedoucí baterii. Na pravítku přiloženém, jak ukazuje obrázek, možno ihned vyčíst:

První baterie vzhledem k prvkům V dostřelu skoro 160 m více.
 baterie druhé: Ve směru 70/D více.

V. Accrochage.

Dříve než přistoupíme k studiu této činnosti, vyjasníme si předem „balistickou situaci“ oddílu, t. j., zjistíme, co bylo učiněno před počátkem činnosti oddílu, aby bylo dosaženo vzájemného souladu střelby všech jeho tří baterií.

Dělové hlavně 1. baterie mají přibližně stejné opotřebení (1 mm posunutí kuželového přechodu): náplň normální $d_1 V_0 = -3$, náplň redukovaná $d_1 V_0 = 0$ (vypočítáno na základě elementárních vzorců). Hlavně druhé baterie mají také přibližně stejné opotřebení (2 mm) náplň normální $d_1 V_0 = -6$, náplň redukovaná $d_1 V_0 = -2$.

Hlavně třetí baterie mají tato $d_1 V_0$:

1. dělo náplň normální: -8 , náplň redukovaná: -3
2. dělo náplň normální: -8 , náplň redukovaná: -3
3. dělo náplň normální: -12 , náplň redukovaná: -6
4. dělo náplň normální: -14 , náplň redukovaná: -8

Příležitostnými střelbami, majícími za účel srovnání děl, bylo zjištěno, že vzájemný poměr hodnot těchto $d_1 V_0$ zůstává tentýž. Podle toho mohly býti poríženy tabulky oprav:

1. Dělovodi: U 1. a 2. baterie není třeba žádných tabulek oprav (všechna děla mají stejná $d_1 V_0$).

3. baterie. Dělovodi 3. a 4. děla mají serii 3 tabulek, a to pro granáty, šrapnely a granáty z lité oceli. Použití těchto tabulek určují Cvičební řády. Připojujeme zde tabulku 3. děla, týkající se granátů.

3. dělo granáty	0	—	1500	—	nad	—
Náplň normální $d_1 V_0 - 4$	0				+25	
Náplň redukovaná $d_1 V_0 - 3$	0				+25	

Poznámka. 2. dělo má totéž $d_1 V_0$ jako 1.

2. Velitelé baterií. Každý z nich má serii 3 tabulek analogicky upravenou pro 1. dělo v baterii, při čemž $d_1 V_0$, jež bylo vzato v úvahu, je absolutní $d_1 V_0$. Těchto tabulek se použije k přípravě ke střelbě.

3. Velitel oddílu. Ten má též serii 3 tabulek analogicky upravených, ale jen pro řídicí děla 2. a 3. baterie. $d_1 V_0$, jež bylo vzato za podklad, je relativní $d_1 V_0$ každého řídicího děla vzhledem k řídicímu dělu oddílu, kterým je 1. dělo 1. baterie. Připojujeme zde jednu z 3 tabulek pro granáty:

2. baterie	0	—	2000	—	2500	—	nad
Náplň normální $d_1 V_0: -3$	0				+25		
Náplň redukovaná $d_1 V_0: -2$			0				+25
3. baterie	0	—	1000	—	1500	—	5000
Náplň normální $d_1 V_0: -6$	0				+25		+50
Náplň redukovaná $d_1 V_0: -3$			0				+25

Později seznáme způsob, jak těchto tabulek velitel oddílu užívá. Předpokládejme dále, že jde o prach neznámé serie, kterého však bude použito všemi bateriemi.

Studujme nyní způsoby accrochage. Jakmile baterie skončily přípravné práce, přezkouší každá svůj palebný vějíř vysokými roz-

prasky, pozorovanými z baterie. První baterie ještě předtím, než zahájí střelbu na letecký hangar, na nějž má accrochage provést, zašle oddílu toto hlášení: „H. S. + 340, granáty náplň redukována, dálka 2000.“ Ihned potom provede svou střelbu. (Výsledek střelby může baterie zlepšit tím, že střílí najednou 4 děly, poněvadž je má srovnány.)

Mezitím co tato baterie střílí, připravuje velitel oddílu koordinaci, t. j. zpětný přenos střelby pro 2. a 3. baterii.

Zde je výpočet.

Původ oprav:	2. baterie:		8. baterie:	
	Směr:	Dostřel:	Směr:	Dostřel:
Planimetrické (měřené na plánu umístění oddílu)		+ 90 m		—130 m
Paralaxa (měřená na plánu umístění oddílu)	$-\frac{158}{2} = -79$		$-\frac{180}{2} = -90$	
d_1V_0 (z předešlé tabulky)		0		+ 25
Celkem	—79	+100	—90	—100

Po zastřelení oznámí 1. baterie své prvky. Polohový úhel — 5, HS + 350, dálka 2200. Z toho může velitel oddílu vyvodit ihned prvky pro 2. a 3. baterii.

2. baterie, polohový úhel — 5, HS + 271, dá 2300

3. baterie, polohový úhel — 5, HS + 260, dá 2100

Má tedy každá baterie z této jediné střelby vlastní prvky pro accrochage.*)

Hned po skončení střelby vypočítá 1. baterie svůj koeficient K a zašle jej veliteli oddílu:

$$K = \frac{2200}{2000} = 1.1.$$

Velitel oddílu odevzdá koeficient K, který v sobě zahrnuje vlivy použité serie prachu a atmosférické, nezměněný 2. a 3. baterii, což je způsob velmi přibližný.

Má-li čas, vypočítá koeficienty pro baterii 2. a 3. sám, přihlížeje k tabulkám, jež má k dispozici.

Výpočet provede takto: koeficient K 2. baterie stejný jako u 1. baterie, protože není znatelných hodnot oprav, které by d_1V_0 vyžadovalo. Koeficient K 3. baterie $\frac{2225}{2000} = 1.1$.

(Poznámka. 2. a 3. baterie mohla by si koeficient K sama vypočítat, poněvadž zná prvky accrochage, které jí byly oznámeny, avšak při tomto postupu by byly nuceny měřiti topografickou dálku; proto dáváme přednost způsobu výše naznačenému; a také u velitele oddílu se nemusí žádné nové měření prováděti.)

*) Kdyby baterie měly navzájem značně rozdílné převýšení, byl by problém komplikován jen opravou polohového úhlu, která by se však dala snadno zjistit.

Závěr. Jediná accrochage 1. baterie umožňuje accrochage celého oddílu; dále získáváme jí koeficient K pro každou baterii. Střelba v oddílu byla tedy koordinována. Snažíme se, aby výsledky byly získány v čase co nejkratším.

VI. Opětne zahájení dalšího postupu průzkumného oddílu.

Jakmile baterie zajely do palebného postavení, dorazil velitel 1. baterie k důstojníku-pozorovateli. Orientační důstojník odevzdal svůj plán oddílu. Průzkumný oddíl nastoupí další postup za pěchotou.

Jeho úkolem nyní bude:

1. zlepšiti pozorování zřízením pozorovatelny na Grand Otterbiel.
2. Vyhledati nová palebná postavení, kterých oddíl použije po dalším přemístění.

Aby bylo prvnímu úkolu vyhověno, vezme oddíl s sebou optickou stanicí (1). Před odjezdem umístí důstojník pozorovatel osobně druhou stanicí (2), která obstará spojení s hřebenu Schnetz s příštím stanovištěm optické stanice (1). Označí též pásmo, v kterém bude pravděpodobně stanice 1 zřízena. Pozorovatel optické stanice 2 sleduje dalekohledem postup průzkumného oddílu.

Všeobecně bude výhodnější, bude-li toto optické spojení zajištěno ještě signalizačními terči.

Co se týká druhé části úkolu, bude provedena obdobně, jak již bylo ukázáno.

Závěr.

K závěru této studie konstatujeme, že velitel oddílu za accrochage přímým a osobním řízením koordinoval střelbu svých baterií; naproti tomu při průzkumu spokojil se konečnou kontrolou výsledků práce průzkumného oddílu, nesnaže se nikterak uváděti v soulad práce jednotlivých důstojníků.

A přece, jak jsme viděli, veškeré práce a přípravy během průzkumu byly provedeny v dokonalém souladu a za dělby práce tak, aby v daný okamžik všechny podmínky pro dokonalou koordinaci střelby baterií byly splněny.

Takovéto provedení bylo umožněno jen tím, že koordinace střelby a veškeré úkony během průzkumu k ní směřující byly již vžity dlouho před tím. Důstojníci oddílu byli dokonale vycvičeni aplikovati metodu v terénu skoro strojově.

Celá práce velitele oddílu v boji záleží pak jen v tom, aby zvolil rychlý a vhodný způsob průzkumu, aby tak koordinaci střelby svých baterií připravil co nejvhodněji.

Práce oddílu, takto připravená a vykonaná, musí vésti vždy k zdárným výsledkům.
